

VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
REPUBLIKE SLOVENIJE

**STRATEGIJA
DIGITALNE
TRANSFORMACIJE
DRŽAVNEGA TOŽILSTVA
2020 - 2025**

VRHOVNO DRŽAVNO TOŽILSTVO
REPUBLIKE SLOVENIJE

Na podlagi prvega odstavka 110. člena Zakona o državnem tožilstvu (Uradni list RS, št. 58/11, 21/12-ZDU-1F, 47/12, 15/13-ZODPol, 47/13-ZDU-1G, 48/13-ZSKZDČEU-1, 19/15,23/17-ZSSve, 36/2019) v zvezi z drugim odstavkom 51. Državnotožilskega reda (Uradni list RS, št. 7/12, 29/12, 45/16 in 64/19) generalni državni tožilec RS sprejemem

STRATEGIJO
DIGITALNE TRANSFORMACIJE DRŽAVNEGA TOŽILSTVA
2020 – 2025

različica 1.0

Uradni naziv organa:	Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije Trg osvobodilne fronte 13 1000 Ljubljana	
Številka dokumenta:	VDT – TU- 10-3/10/2020/1	
Začetek veljavnosti:	22. 9. 2020	
Odgovorna oseba, funkcija:	Drago Šketa Generalni državni tožilec RS	
Podpis odgovorne osebe:		

Nadzor različic dokumenta:

Naslov dokumenta:	STRATEGIJA DIGITALNE TRANSFORMACIJE DRŽAVNEGA TOŽILSTVA 2020 - 2025
Št. dokumenta:	VDT-Tu-10-3/10/2020/1
Status dokumenta:	Usklajena verzija
Različica dokumenta:	1.0
Lastnik dokumenta:	Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije
Vsebinski skrbnik dokumenta:	Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije Strokovno informacijski center
Avtor dokumenta:	mag. Andrej Petek, svetnik v pravosodju II
Omejitve kroženja:	Strategija digitalne transformacije državnega tožilstva je namenjena interni uporabi na Vrhovnem državnem tožilstvu Republike Slovenije, Specializiranem državnem tožilstvu Republike Slovenije, Okrožnem državnem tožilstvu v Kranju, Okrožnem državnem tožilstvu v Krškem, Okrožnem državnem tožilstvu v Mariboru, Okrožnem državnem tožilstvu v Novi Gorici, Okrožnem državnem tožilstvu v Novem mestu, Okrožnem državnem tožilstvu v Slovenj Gradcu, Okrožnem državnem tožilstvu na Ptuj, Okrožnem državnem tožilstvu v Celju z zunanjim oddelkom v Velenju, Okrožnem državnem tožilstvu v Kopru z zunanjim oddelkom v Postojni ter Okrožnem državnem tožilstvu v Ljubljani z zunanjimi oddelki v Domžalah, Trbovljah in v Kočevju.

Zgodovina dokumenta:

Različica	Datum	Izvedene spremembe
1.0	15. 09. 2020	Prva usklajena verzija dokumenta

KAZALO

1	Uvod	4
1.1	Namen strategije	5
1.2	Vizija SIC.....	5
1.3	Vloga informacijskih tehnologij pri digitalni transformaciji državnega tožilstva	6
1.4	Ključni dejavniki uspeha	7
2	Organizacijske usmeritve in načela.....	7
2.1	Organizacija SIC	7
2.1.1	Razmerje med SIC in Vrhovnim državnim tožilstvom Republike Slovenije.....	8
2.1.2	Razmerje SIC do državnih tožilstev	9
2.1.3	Vloga informacijskega sistema tožilstva v informacijskem ekosistemu pravosodja.....	9
2.1.4	Razmerje do zunanjih izvajalcev	10
2.1.5	Sodelovanje SIC z zunanjimi uporabniki storitev državnih tožilstev	10
2.2	Projekti in projektno vodenje	11
2.2.1	Vključevanje SIC v projektno delo	11
2.3	Ravnanje s človeškimi viri	11
2.3.1	Stalno izobraževanje zaposlenih	11
2.3.2	Upravljanje z znanjem	12
2.4	Prenos znanja in izkušenj.....	12
2.4.1	Spodbujanje spremljanja novih tehnologij	12
2.4.2	Dodeljevanje nalog in delegiranje pristojnosti	12
3	Strateške usmeritve na področju zagotavljanja informacijske podpore poslovanju državnih tožilstev	13
3.1	Načelo enotnosti in kompatibilnosti ter združljivosti informacijskih rešitev	13
3.2	Načelo strokovnosti, kakovosti in pravočasnosti	13
3.3	Načelo neodvisnosti od posameznega ponudnika	13
3.4	Načelo varnosti in integritete podatkov.....	14
3.5	Načelo zanesljivosti, dostopnosti in razpoložljivosti	14
3.6	Načelo sledljivosti z revizijsko sledjo	15
3.7	Načelo ekonomičnosti	15
3.8	Načelo razširljivosti in ohranjanja zmogljivosti	15
3.9	Načelo uporabe uradnega jezika	16

3.10	Načelo ergonomičnosti rešitev	16
3.11	Načelo ekološke sprejemljivosti	16
3.12	Načelo centralnega upravljanja	17
3.13	Načelo pozitivne uporabniške izkušnje	17
4	Strateške usmeritve na področju razvoja informacijskih rešitev.....	17
4.1	Načelo enotne trinivojske arhitekture	17
4.2	Načelo modularne zasnove informacijskih rešitev.....	18
4.3	Načelo ponovne uporabe («reusability«).....	18
4.4	Načelo povezljivosti (interoperabilnost)	18
4.5	Načelo standardizacije formatov za izmenjavo podatkov.....	18
4.6	Načelo standardnih formatov za obdelovanje in shranjevanje dokumentov	19
4.7	Načelo lastništva izvorne programske kode.....	19
4.8	Načelo enotnosti razvojnega okolja in uporabljenih tehnologij	19
5	Merila za ocenjevanje informacijskih rešitev	20
5.1	Pomen projekta s področja informacijske tehnologije	20
5.2	Povečanje kakovosti delovnih nalog	21
5.3	Vpliv na uporabnike.....	21
6	Strategija elektronskega poslovanja	22
6.1	Cilji digitalne transformacije.....	22
6.2	Načela elektronskega poslovanja državnega tožilstva	22
6.3	Ključni gradniki elektronskega poslovanja državnega tožilstva	23
6.3.1	Virtualno vložišče elektronskih pisanj.....	24
6.3.2	Elektronska poštna knjiga	24
6.3.3	Elektronski tožilski vpisniki.....	25
6.3.4	Elektronski tožilski spis (e-spis)	26
6.3.5	Elektronski imenik strank	27
6.3.6	Elektronsko upravljanje s procesi.....	27
6.3.7	Konsolidirano podatkovno skladišče («DT DWH«)	28
6.3.8	Orodje za poročanje in analitsko spremljanje poslovanja («DT analitika«).....	28
6.4	Povezovanje informacijskih sistemov in evidenc	28
7	Cilji informacijske podpore procesom državnih tožilstev.....	29
7.1	Zniževanje stroškov poslovanja državnih tožilstev z uporabo informacijske tehnologije.....	29
7.2	Poslovna analitika in zagotavljanje podatkov za sprejemanje odločitev	29

7.3	Zagotavljanje možnosti za delo mobilnega tožilca in delo od doma.....	29
7.4	Uvajanje novih tehnologij v poslovanje državnih tožilstev	30
7.4.1	Videokonferenčni sistemi.....	30
7.4.2	Tehnologije za prepoznavo govora	30
7.4.3	Obravnavava avdiovizualnih gradiva	31

1 UVOD

Priča smo digitalni transformaciji poslovnih procesov zasebnega sektorja in tudi vedno številčnejšim preobrazbam v javnem sektorju. Sodobna informacijska tehnologija pričakovano prodira na skoraj vsa področja poslovanja. Spreminja globoko zasidrane tradicionalne poslovne procese, ki se izvajajo s pomočjo papirja, v sodobne procese odločanja na osnovi podatkov, zajetih iz različnih informacijskih virov, z uporabo sodobnih informacijskih tehnologij in digitalnih komunikacijskih poti. Državno tožilstvo deluje v interesu države, zato pri teh procesih ne more in ne sme zaostajati.

Informacijsko podporo delovanja državnih tožilstev in njeno usklajevanja z drugimi informacijskimi sistemi na kazenskem področju zagotavlja SIC, ki deluje kot notranja organizacijska enota Vrhovnega državnega tožilstva Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: VDT RS). Informacijska tehnologija državnega tožilstva se je nenehno razvijala in izboljševala, v tehničnem smislu pa je s seboj prinašala informacijske rešitve in tehnološki napredek.

Danes lahko v državnotožilski organizaciji govorimo o zadovoljivi stopnji podprtosti dela z informacijskimi tehnologijami, saj se vse prispele zadeve obdelujejo s pomočjo informacijskega sistema, ki ga v veliki meri tvori centralizirana informacijska rešitev »Vpisniki«.

Za doseganje takšnega stanja sta bili v veliki meri ključni vizija vodstva in ciljna usmerjenost razvojnih aktivnosti informacijskih sistemov. Na podlagi preteklih izkušenj lahko z gotovostjo sklepamo, da zgolj obstoj vizije, ciljev, strateških usmeritev in standardov dolgoročno ne zadoščajo za zagotovitev trajnostnega razvoja na tem področju. Brez hkratnega tesnega sodelovanja med vodstvom, izvajalci storitev in uporabniki informacijskih rešitev ter zavezanosti k skupnim strateškim ciljem vseh deležnikov, bi bilo že doseganje današnjih rezultatov praktično nemogoče, doseganje ciljev in pripravljenost na izzive bodočnosti pa vse prej kot realnost.

Jasna zavezanost skupni strategiji na vseh ravneh je pglavitni razlog, da so temeljni elementi prvotnih strateških izhodišč, usmerjenih v digitalizacijo poslovanja državnega tožilstva, v veliki meri aktualni še danes. Kljub temu se po preteku skoraj desetletja¹ kažejo potrebe po posodobitvi strateških usmeritev v luči digitalne transformacije poslovnih procesov državnih tožilstev. Z digitalno transformacijo poslovnih procesov se spreminja način dela državnega tožilstva v odnosu do drugih organov pravosodja. Digitalna transformacija ne pomeni zgolj podpore dosedanjemu delu z računalniško opremo, temveč želi doseči več. Preobrazbe poslovnih procesov državnega tožilstva si ni mogoče predstavljati brez tesnega sodelovanja z drugimi državnimi organi, v luči integracije in konsolidacije podatkovnih virov. Takšne predpostavke narekujejo, da se strateški cilji prilagodijo današnjemu času, s čimer se zagotovijo dolgoročnejša strateška izhodišča. Uvajanje strateških ciljev se zagotovi z uvajanjem novih in nadgradnjo obstoječih informacijskih rešitev, temelječih na najnovejših tehnologijah, in z nudenjem najvišjega nivoja kakovosti informacijskih storitev ter

---

¹ Informacijski sistem »Vpisniki«, je bil zasnovan leta 2008 in predan v uporabo maja 2013.

zagotavljanjem najtesnejšega sodelovanja tako organov odkrivanja, organov pregona ter organov sojenja. Pri tem je nujno upoštevanje jasnih in preverjenih tehnoloških standardov, ki so ključni za uspešno sodelovanje v sicer tehnološko izjemno heterogenem in tako vsebinsko kot infrastrukturno visoko kompleksnem informacijskem ekosistemu, v katerem delujejo naštetih deležniki.

1.1 NAMEN STRATEGIJE

Osnovni namen strategije državnega tožilstva je v določitvi strateških usmeritev in standardov na področju informacijske podpore poslovanju državnih tožilstev. Strategija opredeljuje zagotavljanje podatkovnih virov za državno tožilstvo in organe pravosodnega sistema ter nudenje informacijskih storitev za uporabnike storitev državnih tožilstev

Sprejetje in upoštevanje strateških usmeritev zagotavlja dolgoročno, kakovostno in pravočasno informacijsko podporo delu državnih tožilstev, kar je koristno ne le za državnotožilsko organizacijo, temveč tudi za celotno družbo, saj omogoča učinkovitejši pregon kaznivih dejanj.

1.2 VIZIJA SIC

SIC bo ohranjal svojo vlogo nosilca razvoja informacijskih rešitev za državna tožilstva. To vlogo bo utrjevalo na področju načrtovanja, razvoja in uvajanja inovativnih informacijskih rešitev, digitalne transformacije poslovnih procesov državnega tožilstva in na področju zbiranja in posredovanja znanja, izkušenj in dobrih praks uporabe informacijske tehnologije za podporo poslovnim procesom.

Z uporabo informacijskih rešitev si bo prizadevalo za:

- izboljšanje uporabniške izkušnje pri uporabi storitev za vse skupine uporabnikov;
- digitalno transformacijo poslovnih procesov državnih tožilstev;
- poenostavitev poslovnih procesov z uporabo sodobnih tehnologij;
- poenotenje poslovanja državnih tožilstev v čim večji možni meri;
- povečanje ažurnosti, točnosti in kvalitete podatkov v informacijskem sistemu in v vseh informacijskih virih državnih tožilstev;
- usklajeno in transparentno metodologijo zajema izvornih podatkov ter poenotene mehanizme poročanja o delu državnih tožilstev;
- povečanje dostopnosti informacijskih storitev uporabnikom storitev državnih tožilstev.

1.3 VLOGA INFORMACIJSKIH TEHNOLOGIJ PRI DIGITALNI TRANSFORMACIJI DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

Informacijska tehnologija ne more nadomestiti izvajanja pristojnosti državnega tožilstva ter temeljne funkcije državnega tožilca. Tehnologija se sicer razvija, vendar ni mogoče pričakovati, da bi bilo tehnično mogoče in tudi družbeno sprejemljivo, da bi informacijska tehnologija nadomestila temeljno funkcijo državnega tožilca. S skrbno načrtovano in skladno s tehnološkimi standardi razvito informacijsko podporo pa je omogočeno podpreti poslovne procese državnega tožilstva in notranjim uporabnikom, predvsem na naslednje načine:

- optimizacija poslovnih procesov, ki sledi iz funkcionalne analize pri načrtovanju informacijske podpore posameznemu koraku v postopku in uporabo analitičnih metapodatkov in telemetričnih podatkov o delovanju sistema, zbranih ob uporabi informacijske podpore temu istemu koraku postopka (iskanje t.i. ozkih grl, zamudnih in rutinskih opravil, iskanju neoptimalnih načinov implementacije funkcionalnosti v izvršni programski kodi, ki se pokažejo šele z zelo velikimi količinami podatkov, ki jih mora sistem obdelati, itd.);
- podpora pri sprejemanju tožilskih odločitev, s tem da so odločevalcu pri odločitvi na voljo vsi potrebni podatki, ki so bili do tedaj že zbrani v predhodnih korakih postopka ali povezanih postopkih;
- pohiترitev poslovnih procesov državnih tožilstev zaradi uporabe informacijske podpore posameznim procesnim dejanjem oziroma korakom v kazenskem postopku, kot na primer:
  - Prihranek pri vnašanju podatkov zaradi načela „vnesi enkrat, uporabi večkrat“, pri čemer se sledi cilju, da državni organi na kazenskem področju medsebojno v čim večji možni meri izmenjujejo standardizirane podatkovne strukture. Tako podatkov, ki so izvorno zajeti na enem organu, na drugih organih, ki takšne podatke prejmejo, ni potrebno ponovno »ročno« vnašati v informacijski sistem;
  - Prihranek zaradi lažjega sledenja procesnih opravil skozi standardizirane korake spisa v postopku;
  - Prihranek zaradi orodij in tehnologij za pomoč pri generiranju besedilnih predlog pogostih in tipiziranih aktov tožilskih odločitev (z uporabo besedilnih predlog, prepoznavo govora, itd.);
  - Prihranek zaradi optimizacije in avtomatizacije opravil s področja logistike (samodejno naslavljanje pošiljk, brez zamudnega ponovnega vnašanja podatkov o naslovnih);
  - Povečana učinkovitost in organiziranost dela zaradi poenotenja načina dela, ki je informacijsko podprto;
  - Olajšan in poenoten dostop do podatkov, potrebnih v postopkih, pridobljenih iz zunanjih izvornih evidenc;
  - Lažji dostop in analiza zbranih podatkov v zvezi s posameznim postopkom.

Uporaba informacijskih tehnologij lahko prinese mnogo pozitivnih učinkov. Zavedati pa se je treba, da sta njihova učinkovitost in uporabnost odvisni predvsem od tistih, ki jo uporabljajo

in od načina uporabe oziroma našega osebnega odnosa do orodij, ki so nam na voljo pri delu, ter lastnega prepričanja glede uporabnosti tehnologije.

1.4 KLJUČNI DEJAVNIKI USPEHA

Med izvajanjem projektov razvoja informacijskih sistemov se je na več projektih potrdilo načelo, da zgolj uvedba določenega novega gradnika informacijskega sistema ne zagotavlja uspeha projekta, temveč je le-ta neposredno odvisen od uspešnega usklajevanja ključnih komponent:

1. **tehničnih komponent:** izbira arhitekture, uporabljene tehnologije, način razvoja;
2. **organizacijskih komponent:** zagotovitev ustreznih kadrovskih in finančnih virov, načrt implementacije, načrt spremembe organizacije dela ob uvedbi novega gradnika informacijskega sistema;
3. **poslovnih komponent:** jasno definirani poslovni cilji, načrt merjenja in doseganja ciljev ter vzpostavitev sistema stalnega spremljanja uspešnosti projekta na osnovi merljivih kazalnikov;
4. **normativnih komponent:** upoštevanje obstoječih predpisov, predlogi za dopolnitve in spremembe predpisov, ki sovpadajo s poslovnimi procesi.

2 ORGANIZACIJSKE USMERITVE IN NAČELA

2.1 ORGANIZACIJA SIC

SIC je notranja organizacijska enota VDT RS in ključna organizacijska enota, ki skrbi za enotno tehnološko podporo poslovanja državnih tožilcev. Njegove pristojnosti in naloge so določene z Zakonom o državnem tožilstvu in Državnotožilskim redom.

SIC je pristojen za:

- zagotavljanje strokovne pomoči s področja davčne, finančne, računovodske in drugih strok, ki je potrebna za strokovno in učinkovito delovanje državnih tožilcev pri usmerjanju odkrivanja in pregonu storilcev kaznivih dejanj,
- razvoj, enotnost ter delovanje informacijske podpore poslovanja državnih tožilcev in njeno usklajevanje z drugimi informacijskimi sistemi na kazenskem področju,
- pripravo ter izdajo tožilskega glasila in strokovne literature, za urejanje intraneta in spletnih strani državnih tožilcev in
- evidentiranje pravnih problemov strokovne narave ter priprava in organiziranje usklajevanja in strokovnega sodelovanja pri njihovem obravnavanju.

Za potrebe poenostavitve neposrednih stikov in sodelovanja med pristojnimi organi, ki vodijo postopke v zadevah, v katerih je bilo predlagano oziroma odrejeno začasno zavarovanje, zaseg ali odvzem predmetov in premoženjske koristi ter premoženja nezakonitega izvora deluje SIC kot kontaktna točka. Naloga kontaktne točke je spodbujanje in pomoč pri izvajanju mednarodnega sodelovanja med pristojnimi domačimi in tujimi organi z aktivnim posredovanjem in vzpostavljanjem neposrednih stikov s pristojnimi kontaktnimi točkami ali službami drugih držav članic.

SIC je centralni skrbnik informacijskega sistema državnih tožilstev in skrbi za njegovo enotno uporabo z izdajo navodil na podlagi pripomb uporabnikov, lastnih ugotovitev ali na zahtevo generalnega državnega tožilca.

SIC v okviru nalog določenih z zakonom, ki ureja državno tožilstvo, za vsa državna tožilstva zagotavlja:

- tehnološko enotnost opreme (nabava in vzdrževanje), v okviru strategije razvoja informacijskih sistemov, ki jo sprejme generalni državni tožilec,
- enotnost programske aplikativne opreme (izvedba, vzdrževanje in dograjevanje),
- sorazmeren razvoj potrebnih računalniških znanj za zaposlene na državnih tožilstvih,
- povezovanje in usklajevanje informacijskih tokov državnega tožilstva z drugimi informacijskimi sistemi,
- tekoče delovanje informacijskega sistema vseh državnih tožilstev in
- izdelavo statističnih poročil.

SIC koordinira delo s pristojnimi službami ministrstva ter sodeluje z ustreznimi službami drugih državnih organov ter gospodarskih družb na področju informacijskih sistemov.

SIC sodeluje pri izdajanju Skupnega letnega poročila o poslovanju državnih tožilstev, urejanju intranetnih in spletnih strani državnega tožilstva ter pri izdajanju tožilskega glasila.

2.1.1 Razmerje med SIC in Vrhovnim državnim tožilstvom Republike Slovenije

Umestitev SIC kot notranje organizacijske enote VDT RS zagotavlja ključne pogoje, potrebne za uspešno in nemoteno izvedbo svojih nalog in pristojnosti. Ti pogoji za uspešno izvajanje nalog so:

- zagotovljeno stabilno in strokovno neodvisno okolje;
- neodvisnost od zunanjih dejavnikov;
- možnost dolgoročnega trajnega razvoja;
- dolgoročno strateško planiranje;
- spodbujanje zaupanja;
- zagotavljanje stalnega tesnega sodelovanja z uporabniki.

Za uspešno delovanje SIC sta ključna tudi stalna podpora in tesno sodelovanje vodstva VDT RS ter vseh državnih tožilstev. SIC na osnovi sodelovanja s temi deležniki lahko prevzema odgovornost za izvedbo načrtovanih projektov v skladu s potrjenimi strateškimi usmeritvami.

2.1.2 Razmerje SIC do državnih tožilstev

SIC si na področju sodelovanja z državnimi tožilstvi (okrožna državna tožilstva), kot samostojnimi organizacijskimi enotami, stalno prizadeva za zagotavljanje najvišjega nivoja strokovnosti pri izvajanju storitev.

SIC zagotavlja tehnične pogoje za informacijsko podporo poslovnim procesom državnih tožilstev, in sicer:

- spremlja stanje tehnološke razvitosti državnih tožilstev in pripravlja strokovne osnove pri določanju enotnih specifikacij za nakup in dobavo strojne ter programske opreme, ki je vključena v tožilski informacijski sistem;
- sodeluje pri oblikovanju vsebinskih in tehničnih zahtev in specifikacij javnih naročil na področju informatike za državna tožilstva;
- zagotavlja koordinacijo garancijskega in izvengarancijskega vzdrževanja standardne strojne in programske opreme na državnih tožilstvih;
- skrbi za informacijsko podporo poslovnim procesom na državnih tožilstvih;
- izvaja centralno upravljanje z upravičenji in pooblastili uporabnikov, za dostop do posameznih segmentov in funkcionalnih sklopov tožilskega informacijskega sistema;
- periodično in na zahtevo upravičenih prosilcev preko lastne analitske službe zagotavlja izvirne podatke tako za vodenje državnih tožilstev kot tudi za namene statističnega poročanja o delu državnih tožilstev;
- s službo za pomoč uporabnikom nudi svetovanje in pomoč pri uporabi informacijskih rešitev, kakor tudi tehnično pomoč pri odpravi morebitnih težav z informacijsko-komunikacijsko opremo pri posameznem uporabniku informacijskega sistema.

V okviru zagotavljanja storitev za državna tožilstva si SIC prizadeva za periodične obiske svojih predstavnikov na državnih tožilstvih. SIC se o stanju na terenu (pobudah, problematiki s področja informacijske podpore, prijavljenih zahtevkih in morebitnih zaznanih posebnostih) informira v obliki mesečnih kolegijev predstavnikov SIC, kjer se ažurno obravnava tudi zaznana problematika s terena.

2.1.3 Vloga informacijskega sistema tožilstva v informacijskem ekosistemu pravosodja

Vloga SIC pri informacijski podpori posameznim dejanjem v postopku je nedvomno ključna, zato sodeluje in spodbuja sodelovanje na strokovnem področju med vsemi deležniki.

SIC si bo v okviru pristojnosti prizadeval za vzpostavitev jasnih formalnih razmerij med resorno pristojnim ministrstvom, pravosodnimi organi ter vsemi drugimi deležniki. Ta razmerja morajo temeljiti na pristojnosti in odgovornosti posameznih deležnikov, saj se lahko le tako omogoči neobremenjeno sodelovanje med SIC in pristojnimi organi, ki jih vsak od deležnikov izvaja vsakodnevno v okviru svojih postopkov. Pogoj za takšno sodelovanje je predvsem korekten in

enakopraven odnos med vsemi nosilci informatizacije ter organih, ki sodelujejo v postopku. Odnose med deležniki je treba vzdrževati in negovati z rednimi koordinacijskimi sestanki, na katerih se predstavijo potrebe in strateške usmeritve ter prioritete posameznih organov. Za tesnejše sodelovanje v okviru posameznih projektov pa se imenujejo operativni predstavniki oziroma člani posameznih projektnih skupin, ki tesneje sodelujejo na konkretnih vsebinskih področjih.

2.1.4 Razmerje do zunanjih izvajalcev

SIC bo pri svojem delu, še posebej pri razvoju informacijskih sistemov, uporabljal storitve zunanjih izvajalcev, ki jih bosta pridobivala ministrstvo za pravosodje ali ministrstvo za javno upravo v okviru postopkov javnega naročanja .

V okviru sodelovanja z zunanjimi izvajalci si bo SIC prizadeval za razvoj partnerskih odnosov, za medsebojno razumevanje in jasno razmejitev nalog, odgovornosti in pristojnosti.

Za nemoteno in učinkovito sodelovanje v kompleksnem sistemu javnega naročanja, kjer VDT RS pristopa k javnemu naročilu, ki ga izvajajo druga ministrstva državni organi , si bo SIC v največji možni meri, v skladu z zakonskimi pooblastili prizadeval, da v fazi razpisa tesno sodeluje tudi pri pripravi osnutka pogodbe. SIC bo ravno tako testno sodeloval s skrbniki pogodb, ki bodo v sodelovanju z zunanjim izvajalcem poskrbeli za:

- jasno pogodbeno opredelitev področij in pristojnosti;
- jasno opredelitev pogodbenih obveznosti in rokov;
- jasno opredelitev in dokumentiranje načina dela z zunanjim izvajalcem;
- jasno opredelitev načina obračunavanja projekta (na ključ, glede na vloženi trud,...);
- jasno definiran način naročanja in obračunavanja dobave storitev po naročilu (osnovnih in dodatnih vzdrževanj, nadgradenj in modifikacij).

2.1.5 Sodelovanje SIC z zunanjimi uporabniki storitev državnih tožilstev

SIC bo v skladu s svojo vlogo nosilca razvoja informacijske podpore državnih tožilstev oblikoval načine in poti za sodelovanje z zunanjimi uporabniki storitev državnih tožilstev na vseh nivojih:

- na mednarodni ravni in ravni Evropske unije bo aktivno sodeloval v aktivnostih s področja zagotavljanja povezljivosti nacionalnih informacijskih virov z informacijskimi viri drugih deležnikov (predvsem z Eurojust-om in Evropskim javnim tožilstvom);
- na državni ravni bo spodbujal tesnejše sodelovanje med deležniki s področja informatike ter aktivno sodeloval pri pripravi krovnih strateških dokumentov in usmeritev;
- na strokovni ravni si bo prizadeval za redni strokovni dialog med predstavniki relevantnih strok in SIC. V ta namen bo SIC zagotavljal komunikacijske kanale, preko katerih bo potekala njihova komunikacija z uporabniki storitev, tako z zaposlenimi na državnih tožilstvih kot z ostalimi.

2.2 PROJEKTI IN PROJEKTNO VODENJE

Pri zagotavljanju informacijske podpore delu državnih tožilstev, ki ga izvaja SIC, je izvajanje projektnih nalog zagotovljeno s projektno organizacijo dela.

2.2.1 Vključevanje SIC v projektno delo

Projektno delo je načeloma sestavljena iz dveh delov:

- iz *tehničnega dela*, ki se ukvarja s tehničnimi vprašanji v okviru projekta, določa tehnične standarde in rešitve, preverja kakovost programske opreme, komunicira z zunanjimi izvajalci, in
- *vsebinskega dela*, ki se ukvarja s funkcionalnimi specifikacijami, uporabniškimi zahtevami in popisi poslovnih procesov, organizacijskimi in pravnimi okviri.

Opisana projektna organizacija zagotavlja naslednje pozitivne učinke:

- preprečuje, da bi se člani projektne skupine ukvarjali s področjem, na katerem niso suvereni;
- omogoča ločeno sestajanje delov projektne skupine in na ta način hitrejše in učinkovitejše sprejemanje in uveljavljanje predlogov;
- omogoča interpretacijo vodje vsebinskega dela projekta kot predstavnika naročnika in vodjo tehničnega dela kot predstavnika izvajalca, ter na ta način tudi lažje razlikovanje med dolžnostmi obeh.

2.3 RAVNANJE S ČLOVEŠKIMI VIRI

Uspešno in učinkovito izvajanje strateških usmeritev na področju informatike je odvisno predvsem od zaposlenih na SIC. SIC se je predvsem v preteklosti stalno soočal s težavami na področju zagotavljanja stalnosti in ustrezne zasedenosti delovnih mest, kljub kontinuiranemu naraščanju števila in obsega nalog, ki jih izvaja. Neustrezna kadrovska zasedenost delovnih mest je povzročala resne zastoje na vseh področjih delovanja SIC, predvsem pa preobremenjenost obstoječega kadra in s tem nižjo učinkovitost in kakovost njihovega dela. V letih 2019 in 2020 so se kadrovske razmere sicer izboljšale, vendar so za dolgoročno in stabilno kadrovsko situacijo nujno nadaljevanje naslednjih strateških usmeritev:

2.3.1 Stalno izobraževanje zaposlenih

SIC si bo prizadeval za stalno izobraževanje zaposlenih na področju informatike in s tem omogočal kakovostnejše in hitrejše izvajanje nalog zaposlenih ter zagotavljal ohranjanje in povečevanje strokovnega znanja organizacije. V okviru izobraževanja se bo SIC osredotočil predvsem na naslednje vrste izobraževanj:

1. Izobraževanja za zaposlene na SIC:
  - letno planiranje udeležbe zaposlenih na specializiranih izobraževanjih;
  - zagotovitev strokovne literature s področja dela zaposlenih;
  - spodbujanje pridobivanja certifikatov oz. drugih ustreznih dokazil o uspešni uporabi znanja, pridobljenega z izobraževanjem;

- spodbujanje enakomerne porazdelitve izobraževanj med vse zaposlene.
2. Izobraževanja za zaposlene na državnem tožilstvu na področju informatike:
    - izvedba strokovnega izobraževanja vsaj enkrat letno, s ciljem zagotovitve enakega nivoja znanja na področju informatizacije državnega tožilstva;
    - spodbujanje pridobivanja certifikatov oz. drugih ustreznih dokazil o uspešni uporabi znanja, pridobljenega z izobraževanjem.
  3. Izobraževanja za uporabnike informacijskih sistemov v državnih tožilstvih:
    - zagotavljanje izobraževanj s področja uporabe informacijskih sistemov;
    - izvajanje rednih cikličnih izobraževanj o uporabi tožilskega informacijskega sistema.

2.3.2 Upravljanje z znanjem

SIC si bo prizadeval za ohranitev in povečevanje strokovnega znanja, ki ga zaposleni pridobijo pri opravljanju svojega dela ter z udeležbo na izobraževanjih in konferencah ter znotraj organizacije spodbujal njegov pretok med zaposlenimi, tudi z uporabo informacijske tehnologije in vzpostavljenih vsebin e-Izobraževanja.

2.4 PRENOS ZNANJA IN IZKUŠENJ

SIC bo spodbujal stalni prenos znanja na področju informatike, tako v smeri pridobivanja znanja in izkušenj od drugih, kot tudi prenos znanja na druge, predvsem v obliki:

- stalnega spremljanja in analize relevantnih dobrih praks doma in v tujini;
- spodbujanja izmenjave informacij o novostih in lastnih izkušnjah;
- predstavljanja lastnih dosežkov in izkušenj.

2.4.1 Spodbujanje spremljanja novih tehnologij

SIC si prizadeva ostati nosilec razvoja in ostati kos izzivom, ki jih prinaša prihodnost. Zato bo spodbujal zaposlene k stalnemu spremljanju tehnološkega razvoja na področju, ki ga pokrivajo. K temu sodi zagotavljanje možnosti za:

- redno spremljanje strokovne literature;
- obiskovanja predstavitev tehnoloških novosti in izdelkov;
- preskušanje novih tehnologij, še posebej v primerjavi z obstoječimi tehnologijami;
- izvedbo pilotskih projektov in testnih postavitev.

2.4.2 Dodeljevanje nalog in delegiranje pristojnosti

SIC spodbuja samostojnost zaposlenih v okviru izvajanja njihovih nalog. Dodeljevanje nalog bo potekalo transparentno in na način, ki zagotavlja natančnost in pravočasnost izvajanja nalog. Zaposlenim bodo v okviru njihovih nalog zagotovljena ustrezna pooblastila za sprejemanje odločitev, ki omogočajo nemoteno izvedbo nalog. S sprejemanjem odločitev zaposleni zanje prevzemajo tudi odgovornost.

3 STRATEŠKE USMERITVE NA PODROČJU ZAGOTAVLJANJA INFORMACIJSKE PODPORE POSLOVANJU DRŽAVNIH TOŽILSTEV

V nadaljevanju so podane osnovne strateške usmeritve SIC na področju zagotavljanja informacijske podpore poslovanju državnih tožilstev. Pri načrtovanju in izvajanju informacijske podpore poslovanju državnih tožilstev bo SIC upošteval strateške usmeritve in načela, ki deloma izvirajo iz predhodnih strateških usmeritev oziroma so rezultat preteklih izkušenj in so deloma rezultat dobrih praks in priporočil stroke, v določeni meri pa tudi posledica odločitve vodstva.

3.1 NAČELO ENOTNOSTI IN KOMPATIBILNOSTI TER ZDRUŽLJIVOSTI INFORMACIJSKIH REŠITEV

SIC bo pri načrtovanju in uvajanju informacijskih rešitev državnega tožilstva prednostno deloval v smeri zagotavljanja poenotenja uporabljenih IT rešitev.

Načelo enotnosti in kompatibilnosti pomeni poenotenje vseh elementov, ki sestavljajo informacijski sistem državnega tožilstva:

- strojna oprema;
- programska oprema;
- postopki in protokoli.

S poenotenjem informacijskih rešitev, ki so med sabo kompatibilne zasledujemo cilj, da je določena lastnost povsod v sistemu izvedena na enak način. S tem je olajšano delo uporabnikom informacijskega sistema, dodatno pa takšen pristop olajša tudi upravljanje informacijskega sistema.

Informacijska podpora poslovanju državnih tožilstev mora omogočati tudi sodelovanje med več deležniki iz različnih informacijskih okolij. SIC si bo zato prizadeval za standardizacijo povezljivosti in formatov za izmenjavo informacij med uporabniki, sistemi in aplikacijami iz različnih informacijskih okolij. Pri spoštovanju načela združljivosti bodo imele prednost rešitve, ki temeljijo na uporabi odprtih standardov in ki povečujejo združljivost z najširšim krogom udeležencev.

3.2 NAČELO STROKOVNOSTI, KAKOVOSTI IN PRAVOČASNOSTI

SIC bo svoje pristojnosti izvajal pravočasno, kakovostno in profesionalno, v skladu z najvišjimi merili stroke.

3.3 NAČELO NEODVISNOSTI OD POSAMEZNEGA PONUDNIKA

Zagotavljanje neodvisnosti od posameznega ponudnika (angl. *vendor lock-in*) je ena izmed temeljnih strateških usmeritev pri razvoju in zagotavljanju informacijske podpore pri delu državnih tožilstev.

Pri izbiri informacijskih rešitev in orodij za delo državnega tožilstva je namreč zelo pomembno analizirati možnost morebitne zamenjave izbranega ponudnika in predvsem učinke takšne zamenjave na razpoložljivost, stabilnost in dostopnost informacijskega sistema, še posebej pa je potrebno ovrednotiti ekonomske učinke.

Načelo neodvisnosti od posameznega ponudnika je hkrati tesno povezano z načelom odprtosti standardov, saj slednje navadno zagotavlja večje število med seboj primerljivih in združljivih rešitev različnih ponudnikov, kar zmanjšuje odvisnost od enega samega ponudnika.

3.4 NAČELO VARNOSTI IN INTEGRITETE PODATKOV

Varnost je področje, ki mu SIC namenja še posebno pozornost. Pri tem velja, da je potrebno vsako novo rešitev pretehtati tudi z varnostnega stališča. Izbrana rešitev mora vsaj ohranjati trenutni nivo varnosti, nikakor pa ga ne sme znižati.

Pri oblikovanju lastne varnostne politike bo SIC upošteval tudi obstoječe varnostne standarde in rešitve (npr. protivirusna zaščita, požarne pregrade), ki jih sprejemajo drugi državni organi, s katerimi si državna tožilstva delijo informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo (npr. omrežje HKOM).

V informacijskih rešitvah bo SIC na področju zagotavljanja varnosti in integritete podatkov v informacijskih sistemih uporabljal tehnologijo digitalnih identitet. Praviloma bodo uporabniki ob vstopu v informacijski sistem državnega tožilstva svojo digitalno identiteto izkazali z digitalnim kvalificiranim potrdilom, ter v informacijskem sistemu svoje delo potrdili s svojim elektronskim podpisom z zasebnim ključem.

Za ohranjanje varnosti podatkov pred nepooblaščenimi dostopi s strani tretjih oseb in pred morebitnimi poskusi odtujitve, se pri vseh medijih za hrambo podatkov, ki so vključeni v informacijski sistem državnega tožilstva, zahteva privzeto šifriranje podatkov. To načelo velja tudi ob vsakem prenosu in hrambi podatkov iz informacijskega sistema državnega tožilstva na izmenljivih medijih ali kateri koli premični računalniški opremi, na kateri je mogoče shraniti podatke in jo je mogoče fizično prenesti izven prostorov državnih tožilstev.

Enak nivo zaščite (s šifriranjem samih podatkov ali šifriranjem komunikacijskega kanala) se zahteva tudi za vse elektronske izmenjave podatkov med državnimi tožilstvi in drugimi organi pravosodja v okviru informacijskega ekosistema državnih organov (HKOM), kakor tudi pri izmenjavah podatkov med državnimi tožilstvi in drugimi uporabniki storitev državnih tožilstev, ko si izmenjujejo podatke z informacijskim sistemom državnega tožilstva.

3.5 NAČELO ZANESLJIVOSTI, DOSTOPNOSTI IN RAZPOLOŽLJIVOSTI

SIC si bo prizadeval za zanesljivo delovanje vseh komponent informacijskega sistema, njegovo dostopnost vsem upravičenim uporabnikom in njegovo nemoteno razpoložljivost.

V primeru izpada posameznega segmenta informacijskega sistema velja prednostni vrstni red zagotavljanja delovanja storitev:

1. centralno produkcijsko okolje, centralne aplikacije in omrežje, ki povezuje državno tožilstvo (HKOM);

2. krajevno produkcijsko okolje posameznega državnega tožilstva (krajevna omrežja, lokalni strežniki, mrežno tiskanje itd.);
3. uporabniško delovno okolje zaposlenih na državnih tožilstvih (delovne postaje, aplikacije na delovni postaji).

3.6 NAČELO SLEDLJIVOSTI Z REVIZIJSKO SLEDJO

SIC bo v vseh programskih komponentah informacijskega sistema državnega tožilstva zagotavljal možnost sledenja dostopov uporabnikov do sistema.

V tistih komponentah informacijskega sistema, ko lahko uporabnik uporablja sistem preko uporabniškega vmesnika in spreminja podatke, mora biti zagotovljeno tudi sledenje transakcijam na način, da je sledenje spremembam podatkov možno po času sprememb nazaj, vse do izvora podatka v informacijskem sistemu.

Zapisi o posameznih dostopih in zapisi o sledljivosti sprememb podatkov v informacijskem sistemu (s skupnim izrazom poimenovani podatki revizijske sledi) morajo za vsak zapis v revizijski sledi obsegati najmanj sledeče elemente:

- Podatek o datumu in času dostopa ali spremembe (najmanj na minuto natančno);
- Podatek, ki omogoča enolično identifikacijo uporabnika, ki je do podatka dostopil ali pa je podatek spremenil;
- Podatek o tem za kakšno vrsto dostopa ali spremembe gre (vnesen nov podatek, posodobitev podatka, branje podatka, brisanje podatka);
- Identifikacija vseh podatkov, do katerih je bilo dostopljeno oziroma so bili spremenjeni (vsaj navedba entitet in atributov);
- V primeru, ko gre za spremembe podatkov (vnesen nov podatek, posodobitev podatka, branje podatka, brisanje podatka) pa še vrednosti pred spremembo in nove vrednosti po spremembi podatkov.

3.7 NAČELO EKONOMIČNOSTI

SIC bo ob načrtovanju vključitve posamezne informacijske rešitve v informacijski sistem državnih tožilstev, te presojal tudi s stališča stroškov in koristi, ki jih posamezna rešitev prinaša, in skušal izbrati tisto, ki prinaša največ koristi, oziroma z najugodnejšim razmerjem med stroški in koristmi. Pri tem bo upošteval tudi medsebojne vplive (sinergije) med izbranimi rešitvami.

Dodatno bo presojal posamezne rešitve tudi s stališča zaščite investicije in obvladovanja stroškov.

3.8 NAČELO RAZŠIRLJIVOSTI IN OHRANJANJA ZMOGLJIVOSTI

SIC bo ob načrtovanju posamezne rešitve presojal stopnjo njene prilagodljivosti na povečanje obremenitev in izbral rešitve, ki bodo manj občutljive na dodatne obremenitve oz. jih bo mogoče nanje prilagoditi z najmanj truda.

Ravno tako bo v okviru zagotavljanja informacijske podpore zagotavljal vsaj enako ali višjo stopnjo zmogljivosti strojne in programske opreme in storitev v vsem predvidenem življenjskem obdobju posamezne rešitve v skladu s specifikacijami.

3.9 NAČELO UPORABE URADNEGA JEZIKA

Pri izbiri informacijskih rešitev bo SIC vodilo načelo, da je uporabniku sicer lahko omogočena izbira poljubnega jezika uporabniškega vmesnika, če posamezna informacijska rešitev to omogoča, vedno pa je zahtevana uporaba uradnega jezika, ki je v rabi pri državnem tožilstvu.

Pri načrtovanju uporabniškega vmesnika mora vedno obstajati možnost izbire slovenskega jezika, lahko pa so podprti tudi drugi jeziki. Pri vseh informacijskih rešitvah, ki se jih vključi v informacijski sistem državnih tožilstev se za vnos podatkov zahteva podpora slovenskemu znakovnemu naboru (šumniki) in jezikovnemu naboru jezikov narodnih manjšin.

3.10 NAČELO ERGONOMIČNOSTI REŠITEV

Pri izbiri in načrtovanju informacijskih rešitev ter gradnji, obnavljanju in posodabljanju informacijskega sistema državnih tožilstev bo SIC upošteval tudi načelo zagotavljanja ergonomičnih rešitev.

Večinoma se to načelo nanaša na izbiro ustrezne strojne opreme, in večji poudarek velja posameznim sklopom računalniškega sistema:

- svetlobni zaslon;
- tipkovnica;
- kompaktna izvedba (prostorska stiska, lokacija na mizi);
- glasnost (hrup) pri obratovanju.

V splošnem velja, da bo z upoštevanjem tega načela delovno mesto za računalnikom čim bolj prilagojeno varni in prijazni uporabi, z zanemarljivimi vplivi na zdravje uporabnikov.

3.11 NAČELO EKOLOŠKE SPREJEMLJIVOSTI

Pri zagotavljanju informacijske podpore poslovanju državnih tožilstev bo SIC upošteval tudi načelo ekološke sprejemljivosti, še posebej to velja za področje nakupa strojne opreme. Pri tem bo upošteval predvsem naslednje parametre:

- porabo električne energije in izkoristek porabe;
- količino oddane toplote v določenem času;
- glasnost (povzročanje hrupa);
- možnost recikliranja oz. vračila odslužene opreme;
- skladnost sestavnih materialov s predpisi s področja ekologije.

Pri presojanju posameznih rešitev bo SIC skušal zagotoviti uporabo predvsem takšnih rešitev, ki ekološko najmanj obremenjujejo okolje in uporabnike.

3.12 NAČELO CENTRALNEGA UPRAVLJANJA

Pri centralnem upravljanju gre predvsem za izvajanje določenih sistemskih posegov na informacijskih sistemih. Stopnja upravljanja pri teh posegih nam pove, v kolikšni meri in s kolikšnim vloženim trudom je posege mogoče opravljati.

Pri tem velja, da je pri sistemih z najnižjo možnostjo centralnega upravljanja, posege potrebno izvajati na vsakem gradniku sistema posebej, ter da so posegi načeloma pogosti. Pri sistemih z visoko možnostjo upravljanja pa načeloma velja, da je enak poseg mogoče opraviti na več gradnikih sistema naenkrat, po možnosti z ene same, osrednje lokacije.

3.13 NAČELO POZITIVNE UPORABNIŠKE IZKUŠNJE

Najpogosteje se prijaznost nanaša na uporabniški vmesnik, kjer je potrebno rešitve zasnovati v skladu s sodobnimi smernicami za oblikovanje uporabniških vmesnikov in na ta način doseči največjo možno mero funkcionalnosti ter vizualne konsistentnosti izbranih informacijskih rešitev.

To načelo je sicer subjektivno načelo, saj vsak uporabnik prijaznost informacijske tehnologije ocenjuje na osnovi lastnega subjektivnega zaznavanja, osebnostnih lastnosti, vedenja in znanja, predvsem pa vsak na rešitev gleda drugače in pri tem upošteva vrednostne kriterije lastnega okusa za estetiko. Mnenje uporabnikov je sicer dobrodošlo in koristno, ne more pa biti odločilno, zaradi subjektivnosti uporabniške izkušnje.

4 STRATEŠKE USMERITVE NA PODROČJU RAZVOJA INFORMACIJSKIH REŠITEV

SIC pri svojem delu upošteva določene tehnološke usmeritve, ki deloma temeljijo na strateških usmeritvah, še pogosteje pa na izkušnjah s področja načrtovanja informacijskih rešitev.

4.1 NAČELO ENOTNE TRINIVOJSKE ARHITEKTURE

SIC razvija izključno centralizirane informacijske sisteme, namenjene hkratni uporabi na vseh državnih tožilstvih.

Pri razvoju informacijskih rešitev SIC dosledno zahteva uporabo enotne, trinivojske arhitekture, ki jo sestavljajo (od zgoraj navzdol):

1. **uporabniški vmesnik**, ki skrbi za komunikacijo med uporabnikom in sistemom;
2. **storitveni nivo**, kjer najdemo vso poslovno logiko posamezne rešitve v obliki storitev, primernih za uporabo tudi s strani drugih informacijskih rešitev;
3. **nivo podatkovne zbirke**, ki predstavlja orodje za trajno shranjevanje in dostop do podatkov v informacijskem sistemu.

4.2 NAČELO MODULARNE ZASNOVE INFORMACIJSKIH REŠITEV

Pri razvoju novih informacijskih rešitev je potrebno za vsako novo funkcionalnost posebej presoditi ali morda ustreza kriterijem za lasten, neodvisen programski sklop oz. modul.

SIC funkcionalnosti oziroma storitve, ki jih lahko hkrati uporablja več informacijskih rešitev, dosledno združuje v storitvene module (*service modules*). Z doslednim uveljavljanjem storitveno naravnane arhitekture se skrajšuje čas razvoja informacijskih sistemov, hkrati pa olajša njihovo vzdrževanje.

Zahteve za informacijske rešitve rastejo vse hitreje, zato je potrebno pri njihovem načrtovanju ves čas zasledovati težnjo po združevanju funkcionalnosti v module, ki bi jih lahko uporabljale tudi obstoječe informacijske rešitve in bi na ta način dodatno razširili njihovo funkcionalnost.

4.3 NAČELO PONOVNE UPORABE (»REUSABILITY«)

Trinivojska arhitektura in modularna zasnova sta tesno povezani s stopnjo ponovne uporabnosti določene informacijske rešitve.

SIC si bo prizadeval za čim večjo stopnjo ponovne uporabe obstoječih informacijskih rešitev (modulov) v novih informacijskih rešitvah. Tudi sicer je pri načrtovanju informacijskih rešitev potrebno ponovno uporabnost imeti ves čas pred očmi, saj jo lahko izvedemo tudi na drugih nivojih in ne le na področju modulov ali storitev.

4.4 NAČELO POVEZLJIVOSTI (INTEROPERABILNOST)

Pri načrtovanju informacijskih sistemov SIC posebno pozornost posveča povezljivosti načrtovanega sistema z ostalimi sistemi, tako tistimi, ki jih poznamo, kot tistimi, ki se bodo predvidoma pojavili v prihodnosti. Pri tem je potrebno posebno pozornost posvetiti formatu podatkov, ki mora biti izbran tako, da omogoča povezljivost s čim večjim številom sistemov, ter ustrezni zasnovi storitev, da bo mogoča enostavna realizacija dostopa do njih ob upoštevanju vseh ostalih strateških in tehničnih usmeritev.

SIC bo za povezovanje informacijskih sistemov praviloma uporabljal klice storitev (SOAP, spletni servisi) v storitveno naravnani arhitekturi.

4.5 NAČELO STANDARDIZACIJE FORMATOV ZA IZMENJAVO PODATKOV

Za izmenjavo informacij med različnimi informacijskimi sistemi bo SIC praviloma zahteval uporabo XML format zapisa podatkov za izmenjave.

SIC lahko za posamezno informacijsko rešitev izjemoma dovoli tudi druge formate za izmenjave podatkov, kadar je to glede na ostala načela smotrn.

4.6 NAČELO STANDARDNIH FORMATOV ZA OBDELOVANJE IN SHRANJEVANJE DOKUMENTOV

SIC kot privzeti format zapisa za obdelavo dokumentov zahteva Office Open XML Document (DOCX), ki je mednarodno priznani standard za zapis dokumentov (ISO/IEC 29500:2008).

Za shranjevanje končnih besedilnih dokumentov se v državnih tožilstvih privzeto uporablja format zapisa dokumentov PDF/A (ISO 19005-1), ki hkrati zagotavlja dolgoročno hrambo dokumentov.

Za shranjevanje drugih vrst dokumentov in vsebin, ki so pomembne za delo državnih tožilstev, se bo SIC zgledoval po standardnih formatih, ki jih bo kot formate, primerne za dolgoročno hrambo v enotnih tehnoloških zahtevah opredelil Arhiv Republike Slovenije.

4.7 NAČELO LASTNIŠTVA IZVORNE PROGRAMSKE KODE

SIC si bo prizadeval za stalni pregled in lastništvo (vključno s pravico neomejene uporabe kode za lastne informacijske sisteme) nad programsko kodo zunanjih izvajalcev. Zahteval bo redne (vsaj enkrat tedensko) prenose programske kode v skupni repozitorij (SVN), nameščen v okolju Vrhovnega državnega tožilstva RS.

SIC bo dodatno zahteval predajo izvršne kode programskih rešitev ob vsaki nadgradnji, pri čemer se izvršno kodo ravno tako odloži na skupni repozitorij (SVN), nameščen v okolju Vrhovnega državnega tožilstva RS.

4.8 NAČELO ENOTNOSTI RAZVOJNEGA OKOLJA IN UPORABLJENIH TEHNOLOGIJ

Razvojno okolje (IDE - integrated development environment) je programski paket, ki je sestavljen iz urejevalnika izvorne kode, prevajalnika, povezovalnika, iskalnika napak (razhroščevalnika) in nalagalnika.

Urejevalnik izvorne kode (source code editor) je urejevalnik besedil namenjen urejanju programov v izvorni kodi programskega jezika. Od urejevalnikov besedil se ločijo po tem, da nam olajšajo zaganjanje prevajalnikov, tolmačev, iskalnikov napak ali drugih programskih orodij potrebnih pri programiranju.

Prevajalnik (compiler) je program, ki program v izvorni kodi višjega programskega jezika prevede v nek nižji jezik, pogosto v izvršljiv program (executable program). Zbirnik (assembler) prevede program pisan v zbirnem jeziku določenega ciljnega sistema v strojni program za ta sistem.

Tolmač (interpreter) je program ki izvaja ukaze zapisane v izvorni kodi. Vsak ukaz prevede v enega ali več ukazov v izvršljivi obliki, ali pa uporablja že prej prevedene kode. Pri programiranju v zbirnem jeziku ga ne potrebujemo.

Povezovalnik (linker) poveže več delov programa v enoten izvršljiv program.

Iskalnik napak (debugger) služi testiranju in iskanju napak v delovanju programa.

Simulator je lahko program, ki simulira delovanje ciljnega sistema in nam po vsakem koraku podaja vrednosti spremenljivk in s tem omogoča hitro odkrivanje napačnih stanj, lahko pa je izveden kot in-circuit simulator, ki vodi delovanje realnega sistema korak za korakom in od sistema dobiva realne podatke.

Nalagalnik, ali v primeru programiranja mikrokontrolerjev programator, poskrbi za prenos strojne kode programa v pomnilnik.

5 MERILA ZA OCENJEVANJE INFORMACIJSKIH REŠITEV

Izbor informacijske rešitve, ki bo tvorila posamezni gradnik informacijskega sistema državnega tožilstva, je kompleksna naloga. Ob vsaki možni izbiri, ki vpliva na več uporabnikov informacijskega sistema, je treba pretehtati vsaj naslednja vprašanja:

- ali je smotrna oziroma ekonomsko upravičena;
- ali je tehnično izvedljiva;
- ali je v skladu s sprejetimi načeli oziroma strateškimi usmeritvami državnih tožilstev;
- kakšne so koristi odločitve za vključitev rešitve v informacijski sistem in kakšne so škodljive posledice.

Kvalitativno ocenjevanje temelji na izbranih kriterijih, ki izhajajo iz strateških in tehničnih usmeritev, ki se uporabljajo pri načrtovanju informacijskih rešitev. Kvalitativni kriteriji so razdeljeni v štiri skupine:

- pomen projekta s področja informacijske tehnologije;
- povečanje kakovosti opravljenega dela;
- vpliv na uporabnike;
- skladnost s strateškimi usmeritvami.

5.1 POMEN PROJEKTA S PODROČJA INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Definirali smo skupino kvalitativnih kriterijev, ki obravnava pomen rešitve v širšem kontekstu državne uprave zaradi želje po čim večji stopnji ponovne uporabe že razvitih storitev.

V okviru te skupine je pet kriterijev:

1. **Pomen znotraj IT usmeritev:** v okviru tega kriterija ocenjujemo posamezno rešitev glede na pomen, ki ga zaseda znotraj usmeritev celotne državne uprave na področju informacijskih tehnologij. Na tem mestu je potrebno preveriti, kolikšen pomen ima rešitev, ki jo ocenjujemo, v objavljenih načrtih in strategijah javne uprave;
2. **Skladnost z izgradnjo IT v državni upravi:** ta kriterij ocenjuje skladnost obravnavane rešitve z načinom izgradnje informacijskih sistemov v državni upravi;
3. **Značaj pilotskega projekta:** ocena posamezne rešitve glede na njen potencial, da postane pilotski projekt za vso državno upravo;
4. **Uporaba obstoječih tehnologij:** ocena, v kolikšni meri gre pri rešitvi za ponovno uporabo obstoječih informacijskih sistemov oz. tehnologij (angl. *reusability*);
5. **Neodvisnost od posameznega ponudnika:** s tem kriterijem ocenjujemo, kolikšno stopnjo odvisnosti od posameznega ponudnika s seboj prinaša posamezna ocenjevana rešitev.

5.2 POVEČANJE KAKOVOSTI DELOVNIH NALOG

Kriteriji v tej skupini se nanašajo predvsem na oceno izboljšanja kakovosti in hitrosti opravljanja delovnih nalog, ki jih lahko prinese posamezna obravnavana rešitev. Pri tej skupini kriterijev je v ozadju splošni interes po povečanju učinkovitosti pri opravljanju nalog zaposlenih pri uvedbi novih informacijskih rešitev:

1. **Povečanje kakovosti pri opravljanju nalog:** s pomočjo tega kriterija ocenjujemo predvsem kakovost, ki jo prinaša ocenjevana rešitev na področju opravljanja nalog. V primeru, da ima večji vpliv na kakovost (npr. manjše število napak), je rešitev boljša;
2. **Pohitritev delovnih procesov in opravil:** ocena ali uvedba ocenjevane rešitve pomeni možnost hitrejšega opravljanja dela (več opravil na časovno enoto);
3. **Enotno upravljanje:** ocena, v kolikšni meri bo rešitev prispevala k enotnemu upravljanju nalog z določenega področja oziroma v kolikšni meri bo pripomogla k poenotenju upravljanja delovnih procesov;
4. **Povečanje ugleda:** ocena, v kolikšni meri lahko ocenjevana rešitev pripomore k povečanju ugleda državnega tožilstva. Ocenjujemo lahko tudi, ali določena rešitev pripomore k temu, da se v javnosti zniža vtis o birokratizaciji državnega tožilstva.

5.3 VPLIV NA UPORABNIKE

Ta skupina kvalitativnih kriterijev ocenjuje, kakšen vpliv ima posamezna informacijska rešitev navznoter, na uporabnike sistema:

1. **Izboljšanje delovnih pogojev:** ocena vpliva rešitve na izboljšanje delovnih pogojev uporabnikov. Delovni pogoji neposredno vplivajo na zadovoljstvo uporabnikov in njihovo učinkovitost, zato je ocena pomembna tudi za zniževanje odpora uporabnikov proti uvajanju novih informacijskih rešitev;
2. **Ohranitev in širitev znanja in kvalifikacij:** ob uvedbi novega informacijskega sistema morajo uporabniki praviloma osvojiti nova znanja, potrebna za njegovo uporabo. Poleg tega lahko uvedba novega informacijskega sistema povzroči tudi širitev delovnih področij uporabnikov in s tem povezano potrebno dodatno izobraževanje. V okviru tega ocenjujemo pozitivne učinke (pridobivanje dodatnih znanj in veščin), ki jih povzroči uvedba nove rešitve.

6 STRATEGIJA ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA

Elektronsko poslovanje postaja stalnica tudi v pravosodnih organih, saj se hitro povečuje število sodnih postopkov, ki podpirajo elektronsko poslovanje. SIC si bo prizadeval za implementacijo elektronskega poslovanja na vseh področjih, kjer je to upravičeno in izvedljivo, saj se na ta način povečuje dostopnost in transparentnost storitev državnega tožilstva.

6.1 CILJI DIGITALNE TRANSFORMACIJE

Digitalna transformacija je nadaljevanje in nadgradnja elektronskega poslovanja. Pri digitalni transformaciji se skuša doseči sledeče cilje:

1. **Povečanje dostopnosti storitev državnega tožilstva:** z možnostjo elektronskega dostopa do storitev državnega tožilstva (tako za državne organe, ki so del pravosodja kakor tudi za druge udeležence kazenskega postopka) se bistveno olajšuje dostopnost do teh storitev, saj lahko večino storitev v celoti opravimo z enega mesta;
2. **Večja transparentnost:** elektronsko poslovanje mora omogočiti boljši (praviloma oddaljeni) dostop do informacij o določenem postopku, hkrati pa zaradi avtomatizacije določenih postopkov zmanjšuje možnosti napak in zlorab;
3. **Ponovna uporaba informacij:** prilagoditev poslovnih procesov na način, da se upošteva načela elektronskega poslovanja, ki temelji na upoštevanju načela izvornih evidenc, kar pomeni, da se podatki vnašajo le v enem koraku in to na tistem mestu in v tistem trenutku, ko nastanejo oziroma postanejo organu znani, hkrati pa se dopolnjujejo in preverjajo s podatki iz uradnih izvornih evidenc;
4. **Hitrejše reševanje zadev:** z digitalno transformacijo poslovnih procesov se v celoti informatizira vodenje zadev, kar poleg boljšega pregleda nad stanjem zadev prinaša tudi enostaven dostop do vseh podatkov in listin v posamezni zadevi, in avtomatizacijo določenih administrativnih opravil (generiranje pisanj, izvajanje poizvedb).

6.2 NAČELA ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

Pri uvajanju in zagotavljanju elektronskega poslovanja državnega tožilstva bo SIC poleg splošnih načel upošteval in spoštoval tudi naslednja načela:

1. **Ocenjevanje primernosti uvedbe elektronskega poslovanja:** vseskozi je treba ocenjevati, kateri koraki in procesna dejanja kazenskega postopka so najprimernejši za uvedbo elektronskega poslovanja s pravosodnimi organi in s strankami, hkrati pa ocene ovrednotiti na podlagi izkušenj iz obstoječih sistemov, ki podpirajo e-poslovanje, ter oceniti ekonomsko upravičenost in tehnično izvedljivost;
2. **Poenostavitev in pohiritev postopkov:** elektronsko poslovanje mora s seboj prinašati tudi možnosti za pohiritev in poenostavitev postopkov, nikakor pa ne sme povzročati dodatnih korakov in birokratskih ovir v postopkih in zamud pri poslovnem procesu;
3. **Poenotenje in standardizacija shem za izmenjavo podatkov:** SIC si bo prizadeval za spoštovanje že sprejetih standardov na področju elektronskega poslovanja, v primeru, ko za določeno področje standard ni na voljo, si bo prizadeval za standardizacijo;

4. **Zagotavljanje pravilnega delovanja:** eno izmed temeljnih načel pri uvajanju elektronskega poslovanja je zagotavljanje pravilnosti delovanja sistema. Elektronsko poslovanje s seboj navadno prinaša avtomatizacijo večjega dela poslovnega procesa in s tem možnost pojava sistemskih napak, ki jih je treba še pred uvedbo sistema identificirati in odpraviti v skladu z načeli zagotavljanja kakovosti programske opreme;
5. **Zagotavljanje varnosti:** z uvajanjem elektronskega poslovanja se informacijski sistem državnega tožilstva izpostavlja določenemu številu zunanjih uporabnikov, s čimer se bistveno povečuje potencialno varnostno tveganje. Pri uvajanju elektronskega poslovanja je zato nujno treba pri zagotavljanju varnosti upoštevati bistveno širši nabor potencialnih groženj in za vsako grožnjo izdelati načrt za njeno preprečitev;
6. **Sledljivost:** sledljivost poteka posameznih elektronskih opravil je ena izmed ključnih sestavin vsakega elektronskega poslovanja. Na podlagi revizijskih sledi, ki jih vodi sistem, mora biti moč nedvoumno rekonstruirati vsak dogodek v sistemu, še posebej tiste dogodke, pri katerih prihaja do spremembe podatkov ali stanj v sistemu;
7. **Zagotavljanje nemotenega delovanja:** SIC bo po najboljših močeh in v okviru deklariranega poslovnega časa zagotavljal nemoteno delovanje informacijskega sistema državnih tožilstev, ki omogočajo elektronsko poslovanje;
8. **Način uvajanja elektronskega poslovanja:** SIC daje prednost modelu postopnega uvajanja elektronskega poslovanja v kazenskem postopku, pri čemer je treba uporabnike za uporabo elektronskega poslovanja ustrezno stimulirati (nižji stroški, takse,...). S tem se uporabnikom omogoči dovolj dolgo prehodno obdobje, v katerem se lahko ustrezno (v skladu z zmožnostmi) in bolj kakovostno pripravijo na nov način poslovanja;
9. **Ohranjanje možnosti alternativnega načina poslovanja:** uvajanje elektronskega poslovanja načeloma olajša dostopnost storitev državnih tožilstev, hkrati pa uvaja centralizacijo in s tem možnost odpovedi katerega izmed centralnih delov sistema, ključnega za delovanje elektronskih storitev na ravni celotne države. Za takšne primere si bo SIC prizadeval za ohranitev možnosti uporabe alternativnih poti, največkrat v obliki "papirnega" poslovanja;
10. **Zagotavljanje skladnosti s predpisi s področja elektronskega poslovanja:** posamezna področja elektronskega poslovanja ureja množica predpisov, ki lahko predstavljajo tudi oviro na poti do elektronskega poslovanja. SIC si bo prizadeval za zagotavljanje skladnosti elektronskega poslovanja s predpisi in dobrimi praksami s tega področja.

6.3 KLJUČNI GRADNIKI ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA DRŽAVNEGA TOŽILSTVA

Za uspešno in celovito implementacijo elektronskega poslovanja na državnem tožilstvu je potrebno zagotoviti ključne gradnike, ki skupaj tvorijo sistem elektronskega poslovanja državnega tožilstva in pravosodnih organov v okviru kazenskega postopka.

6.3.1 Virtualno vložišče elektronskih pisanj

Virtualno vložišče elektronskih pisanj zagotavlja storitve, povezane s sprejemanjem kazenskih ovadb, vlog in drugih pisanj, vloženih na državna tožilstva v elektronski obliki, torej storitve, ki z uvajanjem elektronskega poslovanja pridobivajo na pomenu. Z ustrezno implementacijo teh storitev lahko bistveno poenostavimo določena rutinska opravila, hkrati pa predstavljajo neformalno merilo prijaznosti informatiziranih postopkov in poslovanja državnega tožilstva do uporabnikov storitev.

Virtualno vložišče temelji na naslednjih spletnih storitvah in načelih:

1. **Varnostna shema:** zagotavlja naslednje storitve:
  - a. **avtentifikacija uporabnikov:** preverjanje istovetnosti uporabnikov z uporabo različnih varnostnih mehanizmov. Velja načelo sorazmernosti: večje število elektronskih opravil, ki jih uporabnik lahko opravlja, s seboj prinaša strožje varnostne mehanizme;
  - b. **avtorizacija uporabnikov:** razvrščanje uporabnikov glede na njihova upravičenja in omogočanje dostopa le do storitev, za katere imajo upravičenje (avtorizacijo);
  - c. **administracija uporabnikov:** vodenje seznama uporabnikov za posamezno skupino uporabnikov. Velja načelo večstopenjskega samostojnega upravljanja uporabniških skupin in podeljevanja pooblastil, kar pomeni, da krovno pooblastilo upravljalca podeljuje Vrhovno državno tožilstvo RS, upravljalec pa upravlja (administrira) uporabnike iz lastne uporabniške skupine, (kot npr. odvetniki, policija, sodišče csd, itd.)
2. **Vlaganje vlog v elektronski obliki:** virtualno vložišče mora omogočati vlaganje vlog v tistih korakih postopka, za katere je uporabnik upravičen in za katere obstaja možnost elektronskega vlaganja. Pri tem bo SIC zagotavljal:
  - a. Spletno storitev elektronskega vlaganja vlog na portalu Virtualnega vložišča državnih tožilstev (za vse postopke, ki omogočajo elektronsko vlaganje vlog);
  - b. Standardizirano XML shemo elektronske vloge in možnost paketnega vlaganja vlog predvsem za pravosodne organe in druge državne organe, s katerimi se izmenjuje večje količine pisanj (za določene korake kazenskega postopka, ki po pogostosti in količini vlog ekonomsko opravičujejo tovrstno podporo).
3. **Dostop do podatkov o zadevi:** uporabnik (vlagatelj vloge v virtualnem vložišču) mora imeti možnost elektronskega dostopa do ključnih podatkov o zadevi (potrdilo o vložitvi, stanje reševanja zadeve, seznam izvršenih procesnih dejanj itd.), najmanj za tiste zadeve, v katerih je izvajal elektronska opravila, sicer pa za vse tiste zadeve, za katere izkaže ustrezno pravno legitimacijo, ki mu dovoljuje vpogled v tožilski spis.

6.3.2 Elektronska poštna knjiga

Elektronska poštna knjiga zagotavljata enotno vhodno in izhodno točko elektronskega poslovanja državnih tožilstev. Osnovne storitve, ki jih zagotavljata, so:

1. **Sledljivost:** Modul elektronska poštna knjiga zagotavljata enolično revizijsko sled s

ključnimi podatki za vsako vlogo ali pisanje, ki bodisi prispe ali zapusti informacijski sistem državnih tožilstev.

2. **Podpora več izhodnim potem:** omogoča posredovanje izhodnih pisanj po več različnih izhodnih poteh: lokalni tiskalnik, elektronsko vročanje, elektronsko vlaganje v sodnih postopkih.
3. **Posredovanje informacije o vročitvi:** omogoča pridobitev in posredovanje informacije o vročitvi za vse izhodne pošiljke, za katere se ta informacija zahteva
4. **Sistem za varno elektronsko vročanje (SVEV):** mogoča vročanje izhodnih pisanj v varne elektronske predale uporabnikov v skladu s predpisi, ki urejajo vročanje (ZPP, ZKP, ZUP, itd.)

6.3.3 Elektronski tožilski vpisniki

Elektronski tožilski vpisniki zagotavljajo centralizirano in konsolidirano temeljno evidenco o poslovanju državnih tožilstev. V svoji zasnovi pa so zgrajeni na treh stebrih in sicer: Sistemu za upravljanje z dokumenti (eDMS), sistemu za upravljanje s strankami (CRM) in sistemu za upravljanje s procesom (BPMS). Osnovne storitve, ki jih zagotavljajo med seboj povezani sistemi, so:

1. **Upravljanje s tožilskimi spisi (BPMS):** Elektronski tožilski vpisniki zagotavljajo vodenje vseh opravil povezanih z upravljanjem tožilskih spisov. Od postopka odprtja novega spisa v posameznem vpisniku, izdelave ovitka spisa, postopkov dodeljevanja, združevanja, razdruževanja, prilaganja, prenosa spisov med vpisniki, odstopanja spisa na drugo tožilstvo in nenazadnje zaključevanja spisov
2. **Upravljanje z dokumenti v spisu (eDMS):** Omogoča vodenje internega dnevnika, vlaganje prejetih dokumentov v posamezen spis in samodejen prenos ter beleženje vseh tistih podatkov, ki so pomembni iz vidika pisarniškega poslovanja. Ključne funkcionalnosti upravljanja z izhodnimi in lastnimi dokumenti tako zajemajo postopke odreditve izdelave dokumenta, kreiranja vsebine internih in lastnih dokumentov s pomočjo predlog tožilskih aktov ter aktualnih podatkov iz elektronskega tožilskega vpisnika, postopkov pregledovanja in potrditve pripravljene vsebine izhodnih in internih dokumentov ter postopkov elektronskega podpisovanja dokumentov kakor tudi postopkov odrejanja odpreme izhodnih dokumentov.
3. **Imenik za upravljanje s strankami (CRM):** Omogoča prevzemanje osebnih podatkov o obdolžencih in njihovih zagovornikih ali zastopnikih, oškodovancih in ovaditeljih. Osebni podatki se prevzemajo iz uradnih evidenc (eCRP ali ePRS). Zagotovljeno je njihovo povezovanje na konkreten spis preko povezovalnega znaka EMŠO (za fizične osebe) ali MŠ (za pravne osebe). V okviru upravljanja s strankami je omogočen izpis dosedanje obravnave posamezne stranke ter zagotovljen strog nadzor dostopa do osebnih podatkov ter revizijska sled, ki vključuje podatek o namenu obdelave osebnih podatkov tako v imeniku kot na konkretnem spisu.
4. **Upravljanje s kaznivimi dejanji (BPMS):** Omogoča upravljanje s posameznimi kaznivimi dejanji na način, da se kaznivo dejanje poveže z obdolžencem in spisom oziroma samo s spisom, če obdolženec ni znan. Omogočeno je evidentiranje in spremljanje postoka obravnave posameznega kaznivega dejanja tako iz vidika sprejetih tožilskih odločitev kot tudi tožilskega akta s katerim je bila odločitev v zvezi s kaznivim dejanjem sprejeta. Modul za upravljanje s kaznivimi dejanji je primarni podatkovni vir

za polnjenje podatkovnega skladišča in je hkrati ključnega pomena za zagotavljanje točnih in verodostojnih statističnih podatkov o delu državnih tožilstev.

6.3.4 Elektronski tožilski spis (e-spis)

Z uvedbo elektronskega poslovanja se drastično poveča količina listin, ki se v sistemu hranijo v elektronski (digitalni) obliki. Za uspešno obvladovanje in obdelovanje takšnih količin elektronskih dokumentov morajo biti izpolnjeni naslednji dodatni pogoji:

1. **Ustrezen sistem za hrambo velikih količin elektronskih dokumentov (e-Arhiv):** omogoča zanesljivo, od količine neodvisno shranjevanje in dostop do dokumentov in njihovih metapodatkov, skladno s pravili, ki urejajo področje elektronske hrambe in digitalnih arhivov;
2. **Predpisan način digitalizacije:** jasno predpisane omejitve glede velikosti, formata, ločljivosti in metapodatkov, k spremljajo digitalizirano gradivo;
3. **Upoštevanje načela nedeljivosti (atomarnosti):** v sistemu morajo biti ob zajemu dokumenti shranjeni na način, da je omogočen dostop do posamezne listine, ki je ni mogoče dalje razdeliti na več dokumentov;
4. **Možnost optične prepoznave:** za digitalizirane dokumente je treba zagotoviti možnost optične prepoznave besedila;
5. **Možnost iskanja po polnem besedilu:** treba je zagotoviti iskanje dokumenta po besedilu ali delu besedila, po možnosti z uporabo naprednih iskalnih operatorjev. Ključna dejavnika za elektronsko poslovanje sta uporabnost in prijaznost sistema, kot jo dojemajo uporabniki. Od njih je namreč odvisno ali bodo na vsaki točki posameznega postopka pretvarjali e-spis ali njegove dele v papirno obliko ali pa celoten postopek vodili zgolj v elektronski obliki.

Ker kazenski postopek temelji na dokumentih v posamezni zadevi, urejenimi v spis, je treba v okviru elektronskega poslovanja zagotoviti vsaj enakovredno funkcionalnost, dodatno pa izkoristiti vse nove možnosti, ki jih omogoča informacijska tehnologija.

Elektronski spis je v samem bistvu le način prikaza listin, shranjenih v elektronski obliki, ki sestavljajo posamezno zadevo. Omogočati mora vsaj naslednje možnosti:

1. **Različni načini prikaza dokumentov (listin) znotraj posamezne zadeve:**
  - a. Razvrščeno: kronološki prikaz (listine, razvrščene po datumih), po posameznih strankah;
  - b. Urejeno v skladu z Državnotožilskim redom;
  - c. Po meri (uporabniško določen način prikaza z možnostjo shranjevanja uporabniških nastavitev);
  - d. Filtrirano (npr. brez vročilnic, prilog);
  - e. uporaba zaznamkov (*bookmarks*) za hitro listanje po elektronskem spisu.
2. **Iskanje:**
  - a. Po besedilu (hitro, napredno - *full text search*);
  - b. Po tipu dokumenta, oziroma procesnega dejanja;
  - c. Po nazivu oz. opisu.
3. **Označevanje:**
  - a. označevanje dokumentov (enega ali več - za prikaz, za spreminjanje lastnosti/metapodatkov);
  - b. označevanje dela besedila (možnost dodajanja različnih vrst oznak, možnost

- ločevanja vrst oznak z barvami);
- c. dodatni opis/oznaka dokumenta oz. dela besedila (*annotation*);
  - d. vnos skrite opombe: vnos zasebnih opomb, ki se nanašajo na označeni dokument ali del besedila, vidnih le uporabniku;
  - e. vnos odredbe/napotka: viden vsem uporabnikom vpisnika, ki imajo upravičenja dostopa do dokumenta;
  - f. označevanje dokumentov z metapodatki, urejanje metapodatkov;
  - g. pri prikazu ali delu z elektronskim spisom se izvorni dokumenti ne spreminjajo, spreminjajo se le njihovi opisni (meta) podatki in nastavitve prikaza pri posameznem uporabniku.

6.3.5 Elektronski imenik strank

Pri elektronskem poslovanju postane ustrezno voden in zakonito ažuriran imenik strank ključni gradnik elektronskega poslovanja. Ker je primarni namen imenika centralna hramba osebnih podatkov strank v postopkih, morajo biti izpolnjeni vsi zakonski pogoji, ki urejajo področje zakonitost obdelave in hrambe osebnih podatkov. SIC si bo še posebej prizadeval:

- Da bo sistem v čim večji možni meri zagotavljal mehanizme za preverjanje zakonitosti dostopa do osebnih podatkov, njihove obdelave in hrambe.
- Da bo sistem opozarjal na dolžnost izbrisa osebnih podatkov, ter bo podpiral mehanizme za samodejen izbris osebnih podatkov iz imenika, ko bodo nastopili zakonski pogoji za uničenje osebnih podatkov.
- Da bo sistem zagotavljal zakonsko skladno beleženje revizijske sledi glede namena obdelave osebnih podatkov, ki se hranijo v imeniku in so povezani s konkretnim spisom.

6.3.6 Elektronsko upravljanje s procesi

Elektronsko poslovanje temelji na informacijsko podprtih poslovnih procesih. Poslovni procesi so opredeljeni z pravnimi podlagami, ki pa so podvržene spremembam. Tožilska organizacija mora tako ves čas spremljati zakonodajo s svojega delovnega področja in prilagajati svoje poslovanje tako da je njeno delo zakonito in transparentno ter hkrati učinkovito. Za dosego informacijske podpore procesom, ki niso statični pa mora informacijski sistem omogočati naslednje ključne funkcionalnosti:

1. **Fleksibilnost določanja korakov v procesu:** omogoča da SIC kot skrbnik informacijskega sistema določi kateri koraki so gradniki posameznega procesa in ima možnost določiti nabor standardiziranih poslovnih pravil, ki jih mora informacijski sistem upoštevati, ko preverja, opozarja ali blokira prehod med koraki. Navedeni sistem poslovnih pravil uporabnike sproti obveščajo, da je za prehod v naslednji korak procesa potreben vnos manjkajočih in zahtevanih podatkov ali da izvedba določenih korakov v procesu, brez predhodno zaključenih predhodnih korakov ni mogoča ali dovoljena.
2. **Upravljanje s šifranti:** omogoča da SIC kot skrbnik informacijskega sistema določa, spreminja ali izvzema iz uporabe vrednosti, ki so v sistemu standardizirane v obliki šifrantov.
3. **Opozorjanje na roke:** omogoča da SIC kot skrbnik informacijskega sistema določi da so pri posameznem koraku kot gradniku določenega procesa bodisi zakonsko predpisani bodisi z organizacijskimi pravili določeni roki za izvedbo posameznih opravil. Sistem na podlagi

vnesenih rokov skrbi za primerno obveščanje, ki je lahko bodisi preko e-pošte, preko seznama opravil, preko eskalacijskih sporočil ali preko opozoril in obvestil na uporabniških zaslonih.

4. **Vizualizacija zgodovine poteka postopka:** omogoča uporabnikom, da v vsakem trenutku na pregleden način vidijo izris zgodovine zaporedja dogodkov v konkretnem procesu in v katerem koraku procesa se postopek trenutno nahaja.

6.3.7 Konsolidirano podatkovno skladišče (»DT DWH«)

Elektronsko poslovanje kot eno ključnih prednost izpostavlja tudi samodejen zajem podatkov v podatkovno skladišče. To pomeni, da je podatke iz operativnih podatkovnih zbirk potrebno prenesti in transformirati (združiti ali razčleniti) tako, da so le-ti primerni za različne obdelave podatkov v okviru sistemov za poročanje. V zvezi z podatkovnim skladiščem se bo SIC prizadeval:

- Da bo sistem v čim večji možni meri zagotavljal mehanizme za ažuren in kontinuiran prenos podatkov iz operativnih podatkovnih baz v podatkovno skladišče.
- Da bodo v sistem vgrajeni mehanizmi, ki bodo povečevali stopnjo avtomatizacije obdelav ter bodo sprotno opozarjali na morebitne konceptualne pomanjkljivosti na podatkovnih virih.
- Da bo sistem zagotavljal čim večjo mero konsistentnosti zajetih podatkov tako na nivoju surovo zajetih podatkov kot na nivoju izračunanih agregacij po zaključenih obdelavah.

6.3.8 Orodje za poročanje in analitsko spremljanje poslovanja (»DT analitika«)

Elektronskega poslovanja si ni mogoče zamisliti brez orodja za poročanje in analitsko spremljanje poslovanja. SIC si bo prizadeval za :

- Vključitev standardnih poročil v celovit poročilni sistem.
- Mehanizem za samodejno distribucijo cikličnih poročil vodjem tožilstev oziroma organizacijskih enot tožilstva.
- Omogočiti pooblaščenim uporabnikom podroben pregled podatkov zajetih v poročilo.
- Omogočiti avtomatiziran postopek priprave predpisanih statističnih poročil.

6.4 POVEZOVANJE INFORMACIJSKIH SISTEMOV IN EVIDENC

Za učinkovito informacijsko podporo poslovnim procesom državnega tožilstva, še posebej pa za uvedbo elektronskega poslovanja, sta povezovanje informacijskih sistemov in izmenjava podatkov ključnega pomena.

Z avtomatsko izmenjavo podatkov med informacijskimi sistemi lahko bistveno poenostavimo prehajanje informacij med omenjenimi sistemi, hkrati pa na enostaven način zagotovimo pravilnost in verodostojnost prenesenih informacij. Naslednje, za e-poslovanje prav tako ključno področje, je dostop do uradnih izvornih evidenc posameznih upravljalcev, v katerih lahko informacijski sistem v okviru določene zadeve samodejno preverja pravilnost in ažurnost podatkov.

Še višjo raven izmenjave podatkov predstavlja izmenjava podatkov o posameznih zadevah med informacijskimi sistemi v okviru državnih organov, s čimer lahko dosežemo, da zaključek zadeve v enem sistemu samodejno sproži začetek zadeve v drugem sistemu (npr. samodejni vpis kazenske ovadbe iz Policije sproži samodejen nov vpis v ustrezen tožilski spis). Poleg tehnoloških standardov (XML sheme, prenosni protokoli) je potrebno določiti tudi ustrezne standarde glede varovanja osebnih podatkov, saj vsako povezovanje evidenc povečuje možnost zlorabe osebnih podatkov, hkrati pa te standarde poslati v presojo ustreznim organom.

7 CILJI INFORMACIJSKE PODPORE PROCESOM DRŽAVNIH TOŽILSTEV

Zaradi hitrega napredka na področju informacijske tehnologije se pri uporabi informacijskih tehnologij nenehno pojavljajo novi izzivi, ki jih je potrebno nujno obravnavati, raziskati, ovrednotiti in se opredeliti glede ustreznih rešitev.

7.1 ZNIŽEVANJE STROŠKOV POSLOVANJA DRŽAVNIH TOŽILSTEV Z UPORABO INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

SIC bo stalno iskal načine uporabe informacijske tehnologije, s katerimi bo zniževal stroške poslovanja državnega tožilstva. Pozornost bo usmerjal predvsem v naslednja področja:

- razbremenitev uporabnikov (dostop do evidenc, izdelava pisanj, pomoč pri rutinskih opravilih,...);
- pospešitev in poenostavitev poslovnih procesov.

7.2 POSLOVNA ANALITIKA IN ZAGOTAVLJANJE PODATKOV ZA SPREJEMANJE ODLOČITEV

Informacijski sistem državnih tožilstev zbira in obdeluje veliko količino podatkov. SIC bo v okviru Službe za analitiko te podatke zbiral in obdeloval ter zagotavljal njihovo posredovanje končnim uporabnikom. Predvsem bo zagotavljal podatke z namenom poslovnega obveščanja (business intelligence), na osnovi katerih bodo vodstva državnih tožilstev lahko sprejemala nivo politik in preverjala poslovne odločitve.

7.3 ZAGOTAVLJANJE MOŽNOSTI ZA DELO MOBILNEGA TOŽILCA IN DELO OD DOMA

SIC si bo prizadeval, da se omogoči delo mobilnega tožilca. Državni tožilci svojega dela ne morejo opravljati izključno v svojih pisarnah, kjer jim je na voljo sodobna informacijska tehnologija. Dolžni so opravljati tudi tiste naloge in pooblastila, ki zahtevajo njihovo mobilnost bodisi pri ogledu krajev kaznivih dejanj, bodisi na narokih in obravnavah, ki potekajo na policiji ali pred sodišči. Pri vseh teh opravilih, državni tožilec za kakovostno izvedbo svojih nalog in pooblastil potrebuje ažurne podatke iz informacijskega sistema državnega tožilstva. Pri tem mu mora biti omogočen oddaljen dostop do informacijskega sistema državnega tožilstva.

Delo od doma se največkrat omenja ravno v povezavi z informacijsko tehnologijo in pomeni, da lahko zaposleni brez vsakodnevne prisotnosti na delovnem mestu enako kakovostno opravlja svoje delo.

SIC bo zagotavljal tehnične možnosti tako za delo mobilnih tožilcev, kakor tudi za delo od doma, ne samo za državne tožilce temveč tudi za javne uslužbence, ki pri svojem delu potrebujejo oddaljen dostop do informacijskega okolja državnega tožilstva. Pri tem bo SIC upošteval naravo delovnih mest in stopnjo digitalne transformacije delovnih procesov, ki dopuščajo tudi delo od doma.

Potrebno bo preveriti tehnične in pravne možnosti za uvedbo dela od doma, kjer je to mogoče in zaželeno. Potrebno bo opredeliti in izdelati natančne varnostne standarde pri tovrstnem delu, da z novim načinom dela ne bi zmanjšali trenutne stopnje varnosti informacijskega sistema državnega tožilstva.

7.4 UVAJANJE NOVIH TEHNOLOGIJ V POSLOVANJE DRŽAVNIH TOŽILSTEV

V skladu s skokovitim napredkom tehnologije, se v zadnjem času pojavljajo mnoge tehnične rešitve in tehnologije, ki jih je mogoče učinkovito uporabiti pri delu državnih tožilstev ali pa bo njihova uporaba zahtevana s predpisi.

Pri uvajanju omenjenih rešitev je potrebno upoštevati iste standarde in načela kot pri uvajanju informacijskih rešitev. To pomeni, da je potrebno preveriti izvedljivost, ekonomsko upravičenost, kakor tudi združljivost načrtovane rešitve z obstoječim sistemom. Pri tem je potrebno jasno definirati cilje, ki jih zasledujemo z implementacijo rešitve, kakor tudi pričakovane rezultate.

7.4.1 Videokonferenčni sistemi

V sodnih postopkih se vedno bolj uveljavljajo videokonferenčni sistemi, ki omogočajo udeležencem v postopku, da se postopka udeležijo na daljavo. To pomeni pozitivne učinke v obliki prihrankov na račun stroškov prevoza, hkrati pa tudi glede varnosti udeležencev v postopku.

Uporaba tovrstnih tehnologij, bo primerna tudi za državno tožilstvo. Pred uvedbo bo potrebno določiti standarde, ki se bodo uporabili v okviru izbrane rešitve, ter preučiti vplive oz. dodatne zahteve, ki jih bo odločitev povzročila glede tehnološke opremljenosti državnih tožilstev in sodišč (omrežje, napajanje, računalniška oprema, zmogljivost povezav,...). Hkrati je treba rešitev izbrati tako, da bo v čim večji meri zagotovljena združljivost izbrane rešitve v širšem prostoru (vsaj EU), s tem pa pozitivni učinki čim večji.

7.4.2 Tehnologije za prepoznavo govora

Izdelava diktatov tožilskih odločitev, je večinoma standard poslovanja državnih tožilstev. SIC si bo prizadeval za zagotavljanje tehnične infrastrukture za zajem in shranjevanje posnetkov diktatov, dodatno pa tudi za uvedbo tehnologij za prepoznavo govora, ki bodo omogočile pretvorbo diktatov v pisana besedila tožilskih izdelkov, ki jih bo enostavno mogoče oblikovno urediti z urejevalniki besedil.

7.4.3 Obravnava avdiovizualnih gradiva

V zadnjem času se tako tožilstva kot tudi sodišča, čedalje pogosteje soočajo s težavo, kako predvajati avdiovizualno gradivo v okviru kazenskih postopkov.

Težave se pojavljajo predvsem pri:

- opremljenosti tožilstev in sodišč z avdiovizualno opremo;
- različnih formatih zapisa avdiovizualnega gradiva;
- znanju ravnanja z avdiovizualno opremo.

SIC podpira vsak napor v smeri opremljanja tožilstev z avdiovizualno opremo, pri čemer je potrebno upoštevati vsaj naslednja načela:

- enotna opremljenost z opremo (enaka oprema) – omogoča ugodnejše nakupne pogoje in pogoje vzdrževanja opreme;
- ustreznost za predviden namen uporabe;
- zmogljivost, zanesljivost in enostavnost ravnanja z opremo;
- združljivost vsaj z najpogostejšimi formati avdiovizualnega gradiva.

Potrebno je doseči soglasje o naboru formatov avdiovizualnih gradiv, ki jih sodišča v nadaljnjem postopku lahko predvajajo. Tožilstva so soočena z gradivom (predvsem pri gradivu iz video nadzornih sistemov), ko predvajalniki za to gradivo sploh niso na voljo za splošno rabo. Nabor avdiovizualnih formatov namreč določa tudi vrsto in količino avdiovizualne opreme, ki ji je v ta namen potrebno zagotoviti. Stališče državnega tožilstva je, da se zagotovi možnost predvajanja za tiste formate, ki pomenijo kar najmanj različnih avdiovizualnih naprav v lasti državnega tožilstva.

Za podporo ostalih formatov avdiovizualnih gradiv bi moral poskrbeti predlagatelj gradiva tako, da bi v času predvajanja avdiovizualnega gradiva zagotovil ustrezno opremo. Naloga tožilstva bi bila v tem primeru le zagotovitev ustreznih priključkov za priključitev te opreme na obstoječo opremo za projekcijo in predvajanje.